

Redacțiunea Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Bris. și nefracoate nu se pri-
mesoc. Macușcripe nu se re-
trimite!

Birourile de expediții:
Brașov, p. a. mare Nr. 22

Inserate mai primese în Viena
Hudolfi Kossel Haasenstein & Volger
(Gto Maas), enri Schack, Alois
Herd, J. M. Dakes, A. Oppel, J. Don-
nberg în Bușapeta: A. V. Gold-
berger An on Meas, Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. J. Danks; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o seriă
garmondă pe o colônă 8 cr.
și 10 cr. Imbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifa și învoială.

Reclame pe pagina III-a o
seră 10 cr. v. a. s. 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ este în fă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ung.:
Pe unu an 12 fl., pe șes: luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălitate:
Pe unu an 40 franci, pe șes
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se pronomeră la tôte officese
postale din Intur și din afară
și la d. c. colector.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șes luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dănușă în
casă: Pe unu an 12 fl. pe
șes luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. s. 80
15 bani.

Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plă:
tăinte.

Nr. 191.

Brașov, Sâmbătă 25 Augustu (6 Septemvre)

1890.

O reprivire.

II.

Brașov, 24 Augustu st. v.

Imediatu după visita minis-
trului - președinte român Ioan
Brătianu la Gastein și la Viena
în tòmna anului 1883 au urmat
acele „enunțaiuni politice“ ale mo-
narchului nostru la adresa națio-
nalităților nemaghiare, cari, pre-
cum ne spune împărtășirea din
Viena, publicată în numărul ante-
penultim alu fôiei nôstre, au
făcutu ca în timpurile din urmă
manevrele din Ungaria și Tran-
silvania să devină celebre.

Mai întâiu s'au făcutu asemeni
enunțaiuni la Seghedin, dér nu
cu ocașiunea manevrelor, cum ne
spune articolul amintit, și nu
în 1884, ci în anul 1883 la în-
ceputul lunei lui Octomvre, când
monarchul nostru a vizitat Seg-
ghedinul, care fusese reconstruit
în urma catastrofei ce-o suferise
înainte de câțiva ani fiindu pre-
făcutu în ruine de valurile furiose
ale riului Tisza.

Pe ruinele vechilor case ale
Seghedinului inundat la 1879 au
fostu clădite vre-o 2600 case noue
cheltuindu-se suma colossală de
vre-o 23 de milioane. Inaugurarea
Seghedinului reconstruit în pre-
sența monarchului avea să fiă dér
o strălucită sêrbătoare națională
maghiară, la care au fostu invi-
tați să ia parte toți Archiereii
români, sêrbi ș. a. Inaltul nostru
cleru a fostu chiămatu să ridice
prin prezența sa strălucirea ma-
gbiară înaintea monarchului și a
lumei.

Acêsta ocașiune a folositu gu-
vernul ungaru spre a lua poziția
prin graiul monarchului față cu
pretinsele „agitațiuni române“, cu
privire la cari susținea „Nemzet“,

că guvernul român ar fi fă-
cutu „promisiuni obligătore“ la
Viena.

Ne este încă tuturor în du-
rerôsă aducere aminte, câtu de
aspre dojenii au primitu Metro-
poliții români, cerându-li-se să im-
pinteneze pe credincioșii lor că
să fiă cetățeni fideli ai statului și
să respecteze legile.

„Gazeta Transilvaniei“ dela
7 (19) Octomvre 1883 introduse
unul articulu privitoru la acêsta
prea înaltă enunțaiune cu urmă-
toarele cuvinte:

„Rea veste ne aducă Archiereii nô-
stri dela Seghedin! Diceamă, că d-lă
Tisza i-a chiămatu la Seghedin, ca să
ilustreze prin prezența lor opera ma-
gbiarismului în fața înaltului nostru mo-
narch și a lumii; dér nicodată nu ni-ar
fi venit în minte a presupune, că d-lă
ministru-președinte va întrebuița acêstă
ocașiune spre a provoca, prin'to ne-
esactă informațiune dată capului statului,
o forțe penibilă, durerôsă și forțe neme-
ritată mustrare a elementului românesc
de amândouă confesiunile“....

Cu satisfacțiune trebuie să con-
statăm, că și pressa română in-
dependentă din România liberă de
tôte nuanțele a sêmțit încătrău
era îndreptată lovitura guvernului
ungaru.

Organulu lui C. A. Rosetti,
„Românul“, seria pe atunci între
alte:

„...Maghiarii s'au folositu totdeuna
de insinuarea, că Românii suntă nisce
trădători și că graviteză în afară, pe
când realitatea lucrurilor este, că Ro-
mânii suntă elementul cel mai pac-
nic. Acum ministrulu-președinte alu
Ungariei a pus chiar în gura împêra-
tului Franciscu Iosifu acea insinuațiune,
ca să le dică, în modu indirect, Româ-
nilor, că suntă nisce trădători. Prin
acêsta situațiune devine gravă, fiind-că
se vede, că d-lă Tisza are planuri rele

față de Români, și nu le pôte eseouta,
dêcă nu va puté să facă pe lume să
credă, că Românii suntă în adevêr unu
elementu, care celu puțin suntă în ajun
să se rupă de câtră imperiulu dualist.
Noi când vedem asemenea stări de lu-
cruri, mărturisim, că situațiunea ne pare
seriôsă și ne îngrijim de ea atât pen-
tru-că suntă nisce frați ai nôstri, cari su-
feră, câtu și fiind-că noi suntem vecini
c'unu imperiu, cu care avem interesu
să fim în bune relațiuni!..

Pe când se manifestau ase-
menii opiniuni în diarele române
de dincôce și de dincolo, pressa
ungurescă și guvernulu ungrescu
declarasera răboiu în tótă forma
Românilor din Transilvania și
Ungaria și în prima liniă orga-
nelor lor de publicitate. Refren-
ul tuturor atacurilor lor era:
acum s'a apropiat și România de
noi și vrea să ne fiă amică, ni-
s'au datu promisiuni obligătore
din partea guvernului român, n'a-
veți prin urmare să mai nădăj-
duiți nimic din nici o parte, ci
trebuie să vă supuneți necondițio-
natu.

Încă pe la 1880 diarele ma-
gbiare, temându-se de unu răboiu
cu Rusia, cereau dela guvernă ca
să caute a se înțelege cu Româ-
nia, câștigându-o ca aliată, dér
pretindeau tot-odată ca Românii
de dincolo să dea garanții despre
lealitatea lor și să renunțe cu
totulu de a se mai interesa de
sôrtea fraților lor din Transil-
vania și Ungaria, ba să-i sfātu-
iescă chiar de a se supune ne-
condiționat dictatului partidei
maghiare dela guvernă.

Ne aducem aminte, că foile
din România au datu atunci foi-
lor nemaghiare sfatul, că gu-
vernulu ungaru să împace mai
întăiu pe Românii din regatul
s-lui Stefanu dêcă voiesce să do-

bândescă amiciția României și au
adaus, că chiar să voiescă, Ro-
mânia n'ar putea împedeca pe
Românii de dincôce de Carpați
ca să nu aibă și ei dorințe, necum
să le pôta impune sêși năbușescă
sentimentele lor.

Cu tôte astea la 1883, când se
asigura din tôte părțile, că apro-
piarea României de alianța mari-
lor puteri occidentale este unu
taptă implinitu, guvernulu ungaru,
în locu să se arate mai conciliant
față cu Românii de sub ocârmu-
irea lui, inaugura o nouă campa-
niă de prigonire în potriua lor și
se sêmțea încurajatu la acêsta —
după declarările foilor maghiare
— tocmai prin faptul apropiării
României de monarchia nôstră.

Curându după întvederea d-lui
Ioan Brătianu cu d-lă Tisza la
Viena, acesta din urmă ceru în
dieta ungară să se restrângă liber-
tatea pressei, dicându între altele:
„dêcă se voru continua agitați-
unile în contra Ungariei în unele
foi române și slave, atunci voi
cere, ca parlamentulu să dea pen-
tru înfrênarea agitațiunilor în
contra rasselor și a confesiuni-
lor o putere mare pentru unu timp
scurtu în mâni guvernului.“

Organulu guvernului ungrescu
„Nemzet“ amenința directu cu
deosebire fôia nôstră, că i-se va
suci gâtulu și celelalte foi șovin-
iste o felicita pentru acêstă idee
„măreță.“

Pecatulu „Gazetei Transilva-
niei“ era, că susținea cu tăria
mişcarea legală și îndreptătită a
Românilor de dincôce pentru apê-
rarea limbei și a naționalității lor
și combătea faptele rele ale gu-
vernului ungrescu și ale unel-
torilor sale de tótă categoria.

Erau forțe inversunați cei dela
putere în contra nôstră în deosebi

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Pescarul din Scarf

de D. Wiener.

(Urmare.)

Contele Baldwin începă a se
cugeta, pescarul se părea a rămâne
statornic pe lângă propusul de a-l
transporta în Boulogne; de altă parte
însă pentru neaședarea tinerului conte
de Flandria de nici o jertfă nu s'a în-
grozitu, — pentru aceea în curându și
primi sfatul pescarului. Margareta de
Flandria a rămas în societatea drăgă-
lasei Evelina, — a ocupat asilulu oferit,
și cugetulu acela, că a scăpatu de
atari primejdii, în care a fostu, nu o
lăsa a fi cuprinsă de gândurile izolării
și ale singurătății sale. Sufletulu i-s'a cu-
fundat în acelea suvenirii triste, pe cari
le-au produs môrtea tatălui și pericu-
lulu, în care a fostu fratele său: și-a
adus aminte de amicul fidel alu casei,
care prin jertfirea de sine și-a câștigat
atâția inimici.

Contele Varrini, după ce vedu pétra
pusă érašii la locul său, care servia
contesei de pază, și după ce o creșu
destul de ascunsă, celu puțin până va
puté să se reintorcă cu ajutorulu de
lipsă, se decise a pleca cu pescarul,

care-lu aștepta cu doi tovarși de ai
săi pe țermur și aședându-se în luntre
au plecatu pe marea viforôsă.

In ziua următoare cerulu cu încetul
s'a înseninat, vântulu a încetat, și
valurile mării s'au liniștit. Contesa Mar-
gareta a petrecut tótă nôptea în ne-
liniște, durerosele suvenirii și gândurile
triste lăsară numai târziu să se așede
somnulu pe ochii ei, dér imaginea viasă
a evenimentelor din ziua precedentă o
făcură să tresară mai de multe-ori. Deș-
teptându-se privi în jur prin odaia, în
care se afla, și scrutătorulu atent ar fi
observat jucându umbra unui surisă
amaru împrejurulu buzelor ei. Câtu de
puțin sêmăna aceea cu locuința-i din
castelulu tatălui său, — în primele mo-
mente își recunosc starea, în care se
afle, deși nici o urmă a miseriei său a
delăsării nu a putut observa.

Păreții erau ocoperiți cu covore bo-
gate, mеса invălită cu pânzătură forțe
fină și curată, în dulapuri se aflau dife-
rite vase de argintu; ferestriile lungi și
ângustă tăiate în păreții cei groși, per-
delele patului ei de catifea cu colóre
deschisă, unele rămășițe de aurituri bo-
gate o încredințară, că se află în odaia
vre-unui castelu vechiu, care proba-

bilă a vedutu și individi de tagma ei.

S'a sculat, — a eșit pe balcon și
de aici își aruncă privirea pe marea in-
finită, își aduse aminte de nobilulu Var-
rini și de periculele cărora s'a espus,
medită despre pescaru, de fiica lui cea
plăcută, soția lui leală și despre tîne-
rulu svelt, frumos, cu ochii negri. Pe
când stetea contemplând asupra ace-
tora, la ușă se auți o slabă bătaie. Mar-
gareta se cutremură, căci periculele, cu
cari s'a luptat în ziua precedentă, au
făcut o forțe nervôsă, dér îngrabă se în-
curagiă, deschise ușa și pe pragu apără
fața veselă și suriștore a Evelinei.

Margareta fiindu singură, parăsită,
într'unu locu pustiu, ei cu totulu necu-
noscutu, cuprinsă de gânduri grele și
încunjurată de primejdii necunoscută, îi
plăcea de ori-și-cine, care numai vorbia
amicabilă cu densă; dér Evelina, deși
era o fată demnă de iubire, totuși era
cu multu mai tineră și avea o creștere
cu totulu deosebită de a ei, decâtu ca
să o pôta primi de camarad și cu care
să simpatizeze în tôte. Cerulu însă i-a
dat și o altă ființă, căreia nu i-a pu-
tut denega amiciția sa, deși cu jertfi-
rea păcii sale. Adalbertu, fiulu svelt,
frumos alu pescarului, pe care tatălu
său l'a lăsat de apêrătoru alu casei, cer-

ceta în tótă dimineta și s'era pe dama
astfelu devenită prigonieră; și aceste vi-
site pentru Margareta deveniau din ce
în ce mai plăcute și mai primejdiose.

Pescarul însă nu s'a mai reintors.
Trecură zile după zile, sôrele și-a răsfa-
țat rațele sale aurii pe orizonu, sôrele
cădu în mare, dér luntrița în care părăsi
pescarul din Scarf țermurii, nu s'a mai
reintorsu.

Agneta, soția pescarului, de multe-
ori privia pe luciulu mării sperându, că
dôră își va vedé soțulu reintorcându-se,
său vre-unu compatriot, dela care ar
puté sci ceva despre elu. Adalbertu încă
în neliniștea sa adese-ori călătoria pe
mare, ca să sciricescă despre tatălu său,
dér înzadar: cei doi văslași, cari au ur-
măritu luntrea, au fostu necăsătoriți, ai
loru au și abșit de speranța de a-lu
mai vedé; rudeniile lor au și rugat pe
preotulu din Blankenberg, ca să facă
slujbe pentru ei; preotulu cu lacrimile
în ochi le-a promis, că le va implini
dorința.

Margareta, a cărei sôrte era strînsu le-
gată de familia pescarului din Scarf, și-a
perdut tótă speranța și lacrimile ei
adese-ori se uniau cu ale Evelinei. Dér
mai tare se întrista, vedându pe Adal-
bertu întristat. Nu arare-ori s'a nis-

pentru-că susținusem cu energie mișcarea legală de protestare a alegătorilor români în privința maghiarizării școlilor noastre.

Din cauza acesta eram „agitatori periculoși” și „tradători de patriă” și nu puțin oleiu a turnat pe foc și împrejurarea, că am avut atențiunea fraților noștri din România asupra prigonirilor, la cari este spus elementul român în statul ungar, exprimându speranța, că bărbaii de stat român vor ține cont de această stare de lucruri în raporturile lor cu monarhia noastră.

Dér fost'a numai întâmplare ori că a fost un reflex al ominișelor „promisiuni obligatorii”, de cari ne vorbeau mereu foile maghiare, ne pomenirăm pe neașteptate, la finele anului 1883, combătuți și din partea unui organ al ministrului președinte român (Telegraful), care ne imputa, că „ne amestecăm în conducerea politice esteriore a României” și că „voimă să învățăm pe bărbaii de stat român, ce trebuie să facă.”

Noi am protestat contra acestei imputări, arătându, că ne-am împlinit numai o datorie ca organ independent român. Ni s'a și dat din partea acelei foi satisfacțiunea cuvenită, dér reaua impresiune ce ne-a făcut o acea înfruntare nu a putut să dispară cu totul.

Acésta nu s'a putut cu atât mai vârtos, cu cât foile dușmane nouă se folosiră de ocaziune spre a ne provoca ironică ca să depunem arma, căci ne-am afla între două focuri și că o ploie de glonțe s'ar îndrepta asupra-ne nu numai dela Budapesta, ci acum și dela București.

„Intre două focuri!” Aceste puține cuvinte caracteriză mai mult s'au mai puțin situațiunea politică a Românilor din Ardeal și Țera unghurească, dela 1883 încôce!

DIN AFARĂ.

Crisa ministerială în Serbia.

Lui „Times” i-se telegrafiază din Belgrad cu data de 30 Augustu n., că ministrul sârbesc Gruici a împărțit regentului Ristic, că membri cabinetului, în urma neînțelegerilor întâmplare în partida radicală, află de bine ași da demisiunea. Ristic, vrându să se înțelgă

cu coregenții, a amânât răspunsul pe a doua zi, 31 Augustu, când a declarat lui Gruici, că el și ceilalți regenti sfătuesc membrilor cabinetului, să aștepte rezultatul alegerilor pentru Scupcină, fiind-că numai atunci se va vedea, dacă neînțelegerile din partidul radical sunt de natură de a trage după sine o schimbare în ministeriu.

Resultatul întâlnirii împăraților.

Correspondentul berlinesu al foiei „Pol. Corr.” scrie, că cercurile bine informate din Berlin sunt pe deplin mulțamite cu rezultatul întrevederii împăraților în Peterhof. Intrevederea n'a avut scopu politicu, dér însemnătatea ei este mare, dacă înțelegem că prin ea s'au strins și mai puternic legăturile de pretință între Rusia și Germania. Declarațiile pressei rusesci, că Rusia numai atunci va trăi în pace cu Germania, dacă acesta va rupe-o cu aliații săi, are două tendințe. Una, care voesce cu ori-ce preț să micșoreze însemnătatea celor petrecute la Narva, cu scopu ca să linguescă pe Franca, ér alta ca să prezenteze Austro-Ungariei această întrevedere în colorile cele mai negre.

Francesii și Italianii.

O telegramă din Roma spune, că diarele se ocupă cu casul, că regele italianu nu va fi de față în Spezia când vaporul „Sardagna” se va pune în circulație, fiind-că e forte probabil, că la sârbătorea acesta nu va fi de față nici măcar o escadră din armata franceză. În cercurile guvernului se vorbește, că însuși Crispi ar fi sfătuitu regelui să absenteze, fiind-că în casul când într'adevărul nu s'ar prezenta escadra franceză, ar face o forte rea impresiune, dacă ar fi de față regele. „Dritto” provôcă pe guvernul italianu, să publice cauzele fundamentale ale afacerii, ca nu cumva să se dea cursu liberu comentarelor fantastice, cari ar amări și mai mult raporturile dintre Franca și Italia.

Situațiunea europeană.

Foia englesă „Standard” vorbindu despre situațiunea europeană dice, că ori cine esaminează cu atențiune situațiunea generală trebuie să fiă cuprinsu de îngrijiri seriose și să se întrebe, că ce se va întâmpla în cei 20 ani, cari urmază? Ori-soutul e acoperit de nori gri și negri și dacă nu se va desvolta o precauțiune extraordinară, în timpul acesta va trebui să se întâmple o radicală schimbare în echilibrul european.

Confederațiunea balcanică.

Nu numai în Parisu, ci și în Petersburg se ocupă mereu lumea cu des-

tăinuirii asupra pretinselor rezultate ale întâlnirii monarhilor la Narva. Cea mai nouă destăinuire e, că Anglia ar fi propus guvernului rusescu și celui germanu formarea unei confederațiuni balcanice, care să cuprindă pe România, Serbia, Bulgaria, Muntenegru și Albania, și a cărei neutralitate să fiă recunoscută de toate puterile europene. În legătură cu acesta se pune 'n perspectivă o înțelegere anglo-rusă asupra cestiunei bulgare. Aceste faime ar avé intențiunea, dice-se, să facă să se credă, că întâlnirea dela Narva ar fi stat în nemijlocită legătură cu visita împăratului germanu la Londra, și că Anglia ar fi luat inițiativa, pe care împăratul Wilhelm, cu considerare la aliații săi, nu o putea lua.

Reforme în Rusia.

Țarul Rusiei a dat ordinu, ca să se formeze o comisiune pentru elaborarea unui proiectu de reforme, ce se vor introduce în țerile tran caucasice. Se plănuiesc de-a se da guvernatorului generalu alu prvinciei acesteia atâta putere câtă are guvernatorului generalu alu Varșoviei. Prin reformele proiectate se va înlesni populațiunei musulmane primirea în funcțiunile inferioare ale statului. Proiectul de reforme se va ocupa și cu crearea unor importante colonii ruse. S'au mai luat și măsuri pentru formarea de nouă corpuri compuse din miliții locale, cari ar avé de scopu să țină frontu unor invasiuni chineze, afgane, perse și chiar turcesci, până când pôte să vină în ajutoru armata regulată.

Bismarck despre Elveția.

O foia elvețiană din Zürich comunică scrisoarea a doi elvețieni primiți de principele Bismarck la Kissingen. Bismarck vorbindu despre neutralitatea Elveției a quis, că Germania va respecta neutralitatea ei, dér a adaugat, că nu este sigură dacă și Franca va respecta-o. În casu când Franca nu va respecta neutralitatea Elveției, Germania va lua pe Elveția cu ea în contra Franciei.

Măsuri militare în Franca.

Diarele franceze au publicat o scrisoară a ministrului președinte franceșu Freycinet, în care acesta, la o întrebare făcută în astă privință de deputatul Bartissol, declară, că desființarea ori împușinarea garnisonelor din locurile întărite mai mic ale Pireneilor ostic e adusă de necesitatea, d'a spori puterile combatante la granițele mai espuse și d'a puté instrui trupele mai bine.

Dela manevrele rusesci.

Diarele vieneze, ce ne sosesc, reprodúcă o curiosă istorisire a corespon-

dentului rusescu alu diarului „Standard”, despre un incidentu întâmplat cu ocazia manevrelor dela Narva.

Lupta era înflăcărată între corpul de răsăritu, care se întărise cu trupe prospete, și între corpul dela apus, care era redusu la defensivă. La 9 ore începu lupta, cu o canonadă, ce ținu până la 1 după amedzi. Corpul de apusu s'evârși mai multe atacuri strălucite de cavaleriă. La unul dintre aceste atacuri luară parte și husarii roșii, regimentul Țareviciului. După-ce corpul de răsăritu se apropiase destul, cavaleria lui începă mai multe atacuri, dér fu primită cu salve de infanteria stabilită în sat și prin prejur.

Atunci se întâmplă incidentul dramatic alu dillei:

Împăratul germanu era în fruntea regimentului său de infanteriă Viborg, și când se vedu în fața unui regimentu de husari și a două baterii de artileriă călare, plănui să și facă drumu prin această pozițiă a dușmanului. Deși atacul fu neașteptat și se făcu cu cel mai mare avânt, avu un sfârșit nenorocos și împăratul fu făcutu prizonieru. După ordinul Țarului elu fu pus imediat în libertate și se reintorse la suita sa. Îndrăzneala extraordinară a încercării și nereușita ei au făcutu o impresiă adâncă.

Atât din punctu de vedere militaru privit, cât și din acela alu luminei ce aruncă acestu incidentu neașteptat asupra caracterului împăratului, formă această întâmplare obiectul tuturor convorbirilor din acea zi.

Peste câte-va ore, correspondentul lui „Standard” vedu pe cei doi împărați cu suitelelor în grădina dela stațiunea Moloskovitsy. Împăratul germanu se plimba agitat și vorbi numai câte-va cuvinte în franțuzesce cu o damă. Țarul și Țarevna, marii duoi Nicolae și Michail și alții convorbiau cu vioiciune. Împăratul germanu nu lua parte la acea convorbire. „Era supăratu din pricină că avusesse nenorocirea d'a fi făcutu prizonieru?” se întreba cu psihologică curiositate correspondentul diarului englesu.

Tacticianii germani discută acum acestu casu, și sunt de părere, că împăratul nu putea fi făcutu prizonieru, după dreptate, deore-ce de regulă un regimentu de infanteriă compus din trei-patru batalioane și înarmat cu arme cu repetițiă, când se află în fața unui regimentu de cavaleriă și a două baterii, nu pôte fi socotit biruitu, decât nu există alte împrejurări hotărâtoare, ca de pildă pozițiunea infanteriei pe un terenu liberu,

uitu alu mângăia; odat'lu prinse de mână și îi duse:

— „Eu în adevăr sunt o fință nefericită, așa-i Adalbertu? Și aici în această locuință pacnică încă am adus cu mine durere și pericolu.”

— „Nu te neliniști pentru aceea”, duse Adalbertu, „noi numai datoria ni-am împlinit'o, și în vecl nu ne va păré réu pentru ceea ce am făcutu; noi credem că vor veni și timpuri mai bune. Până atunci dta ești aici în siguranță, și eu te voi apăra până la ultima picătură de sânge.”

Abia au crepatu dorile, când preotul și sosi și umbla din casă 'n casă, din colibă în colibă, vârsându în inimile tuturor bucuriă și speranță.

— „Am visat”, duse bătrânul preot, „că am vedutu pe pescariul întreg și sănătosu avându în mână mreja plină de pești.”

Pe acelea vremi unu atare visu era destul, ca să alunge întristarea și să verse în inimă speranță.

Adalbertu fugi îndată la Margareta, ca să-i spună visul preotului cu tilcul îmbucurătoru și ambii se legănau în speranța dulce a unui viitoru mai frumosu. Din acestu minutu Adalbertu cerceta mai adese-ori pe contesa și și comunica întristările, nisuiindu-se a se mângăia împrumutată.

Tinérul a observat, că contesei nu i chiar displacă vizitele, căci Margareta mai bucurosu îl asculta pe elu decât pe Evelina, căci elu s vedea a cunoșce nu numai lumea, ci și familiile cele mai renumite din acelu timp, și totdeuna scia să câștige plăcere și distragare tinereii contese.

Astfelu Adalbertu de multe-ori o ruga să părăsescă odaia, și în serile line o petrecea în luntrea sa pe luciul mării, ori făceau o preumblare prin locurile romantice.

Era o séră lină; ambii s'au pus să sedă pe o petró a castelului ruinat. Adalbertu enară istoria fermecătoare a seculilor trecuți, i-a vorbitu despre castelul, ai cărui pereți de unu stânga de groși frânseră de atâtea ori puterea inimică și a cărui chilia adeseori au răsunitu de toastele ținute pentru vitejii și frumșetea femească; i-a enaratu faptele cruciaților în Palestina, prinsorea multor eroi renumiți, cari s'au luptat pentru eliberarea S-tului mormântu.

Intre astfelu de vorbiri timpul trecea cu repejune; tinera contesă 'lu asculta cu plăcere, — mai întona câte o doină melancolică, în care se amesteca și vocea sonoră a contesei.

Margareta simția, că inima i-se to-

pesce din zi în zi mai multu de iubire pentru unu tinéru, care e în o distanță nemăsurată de dânsa, — îi peri liniștea, pe care nu scia cum ar puté s'o recăștigi?... Pentru ea Adalbertu a fostu nu numai cel mai frumosu, mai nobil și mai plăcutu tinéru dintre câți a vedutu când-va, dér elu a fostu unicul, la care în pericolu putea să afle apărare și ajutor și care îi putea procura bucuriă și speranță; sôrtea lui Adalbertu asemenea a fostu în potestatea contesei...

Ei se iubiau..... — Margareta adeseori se cugeta, că ore va avé tinérul cutezanța a o iubi, nu și va înduși în sine simțămintele iubirei ce ar avea pentru dânsa? deși s'a putut convinge pe deplin despre iubirea lui din vocea-i tremurătoare, strângerea mâinei ș. a.

În fine sbură de pe buzele ei cuvântul, pe care nu l'a mai putut revoca, și Margareta mărturisă, că de va trebui să și piardă chiar și moștenirea părintescă, ea bucurosu va da uitării mărirea ei de odinioară și va fi soția fericită a lui Adalbertu, fiul pescariului din Scarf.

Trecură zile, săptămâni, ba luni întregi și Walsan totu nu s'a mai reintorsu. Acum începă a trage la îndoielă adevărul visului preotului, căruia

i-a datu atâtea credemântu familia pescariului, pentru-că li-se părea infalibilu presimțulu preotului. Acesta și acum cerceta adeseori satul și familia plăcută, aducându și vești despre starea politică a ținutului. De astă-dată surprinse pe ascultători cu scirea, că regele Franciei a strinsu o armată pentru a pedepsi pe rebelii din Flandria, și a reașeza în moștenirea sa pe tinérul conte. Elu, anume, din supușii săi fideli a compus două armate, le concređu conducătorilor esperți, și cu arma în mână a năvălitu asupra cuibului rebelilor. De vre-o o pozițiă mare nu a datu, dér totuși o armată a lui a suferit multe, fiindu atacată pe neașteptate de rebeli. Regele se jură în mânia sa, că dintre capii rebelilor nici unul nu va scăpa de mórte, că mórtea lui Carolu de Flandria și a amicilor lui, cu sângele lor o vor plăti.

Acestea îi spuse bătrânul preot lui Adalbertu și elu érași fugi la Margareta, care pe unu momentu simți în sine fala, sperându, că tatăl seu va fi răsunat, ér fratele seu reaședat în moștenirea sa, dér îndată îi veni în minte, că între astfelu de împrejurări va trebui să se despartă de acela pe care îl iubesc, și deci se întristă.

(Va urma).

neacoperită, pe când artileria dușmană ar ocupa înălțimile și cavaleria ar tăia drumul de retragere. Său un altă casă, când infanteria ar putea fi socotită invinsă, ar fi când ea și-ar fi epuizată totă muniția.

În toate cazurile, facerea de prizonieri se pronunță la manevre de câtră juri, și de sigură acesta nu s'a întâmplat față de împăratul german, decât nu din altă pricină, cel puțin din politeță pentru oșpele Țarului.

(„Timpul“)

Cestiunea esportului porcilor din Serbia.

După cum comunică o telegramă din Belgrad, acolo se asigură, că Austro-Ungaria ar fi pusă următoarele condițiuni în cestiunea esportului porcilor sârbesci:

1) Guvernul sârbesc ia angajamentul să nu elibereze certificate de sănătate decât în urma unei observațiuni de 8 zile într'un loc hotărât.

2) Pentru fiă-care transportul de porci exportatorii sârbi trebuiesc să și procure o fiă de permisă dela ministerul ungueresc, obținută prin mijlocirea consulatului sârbesc dela Budapesta, sau a consulatului austro-ungar dela Belgrad.

3) Guvernul sârbesc ia angajamentul să dea garanții, că frontiera Serbiei va fi cu desăvârșire închisă porcilor din România și ca guvernul ungar să aibă dreptul să supravegheze executarea acestei măsurii în limitele convențiunei veterinare.

Guvernul din Belgrad ar avea de gând să convoce pe comercianții cei mai însemnați din țară spre a i consulta, ce ar fi de făcut, când guvernul austro-ungar ar menține aceste condițiuni.

Cetimă în „Adevărul“ de aji:

Primimă durerosa scire, că Vasile Alexandri, dulcele poetă ală Românilor, a încetată din viață astă-noapte la Mircești.

Țera pierde pe unul din cei mai iluștri fi ai săi, care a fostă fala Românilor și una din stelele lucitoare ale Latinității.

Guvernul a luat hotărârea ca înmormântarea lui Vasile Alexandri să fiă făcută pe cheltuiala Statului.

Ministrul cultelor și ală instrucțiunei publice, d-lă Theodoră Rosetti, va reprezenta guvernul.

Academia română va trimite o delegațiune spre a asista la înmormântarea ilustrului poetă Vasile Alexandri.

SCRIRILE ȚILEI.

Premii pentru două disertațiuni. Subcomitetul despărțământului I ală „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ va premia, conform deciziunei ultimei adunări generale a despărțământului, cu suma de câte 10 fl. v. a. două disertațiuni menite a se ceti la adunarea generală din toamna acăsta. Subiectele acestor disertațiuni vor fi următoarele: 1) Care au fostă cauzele decădăntei economiei de vite la Români din Săcele și cum s'ar pută ridica din nou acestă ramă de economiă? și 2) Prin ce mijloce s'ar pută desvolta și perfecționa industria de casă la Români din Săcele? Amândouă aceste disertațiuni vor avea a fi scrise în stil popular și în priviuța estensiunei vor fi astfel întocmite, încât să se potă ceti amândouă într'o sedință. Manuscrisurile vor fi înaintate până în 15 Octomvre st. v. directorului despărțământului, părintelui protopopă Ionă Petrică în Brașov.

Două toaste. Sub acest titlu scrie diarul „Budap. Tagbl.“ următoarele: În regiunea cea plăcută a băilor dela Geogiu de jos, la care pretrec în cea mai bună concordiă membrii inteligenții maghiare, române și săsesci din Ardelul s'a sărbătorit ziua născerei regelui precum și ziua sf. Stefană cu mare însuflețire. La banchetul dat din incidentul zilei născerei regelui a sărbătorit protopresbiterul gr. or. din Dobra Romulă de Craiova înaltele virtuți de domnitor ale regelui și în vorbirea sa cu patos nobilă îmbărbăta pe naționalități la concordiă. După ce nămă fiă estrage din vorbirea unui jude de tablă rostită la banchetul din ziua sf. Stefană încheiă asttel: Vorbirea patriotică întâmpină în toate părțile cea mai călduroasă primire și membrii inteligenții române căutau ocașiune, prin vorbiri dințe în ce mai însuflețitoare a întona, că scirile răspândite despre nepatriotica atitudine a Românilor ardeleni sunt neadevurate și se băsază pe informațiuni meschine. Toate naționalitățile trebe să fiă unite în iubirea și credința noastră cătră tron și gata a și da viața pentru el.

O comoră în Ilfov. „Timpul“ e informat, că în comuna Radovan, plasa Oltenița, județul Ilfov, în România, s'ar fi găsită o comoră, care se bănușe a fi îngropată dela 1853 în timpul luptei între Turci și Ruși. Ajutorul de subprefectă Napoleon Popescu mergend în localitate a descoperit monete la căți-va locuitori, adecă sfanți, ruble și galbeni austriaci vechi. Comoră a fostă găsită în pădurea Groșov pe proprietatea societății Dacia-România. Arandașul actual este d. Popa Luca. Pădarul Gligore Șiușman, care își avea coliba aprăpe de comoră, a dispărut, trecend în Transilvania de unde este.

Din istoria reg. 31 de inf. Sub titlul: „Gedenkblätter für das k. u. k. Infanterie-Regiment Friedrich Wilhelm Grossherzog v. Mecklenburg-Strelitz Nr. 31“ a apărut o broșură de 31 pagini octavă mare, compusă de locotenentul Karl Lutsch, cuprindend istoria faptelor acestui brav regiment românesc, care de 150 de ani de când există, a luat parte la 179 lupte în războiele purtate de monarhia noastră în Europa și a decis în cele mai multe victoria și ordinul Mariei Teresiei la șese comandanți ai săi.

Inundările din Austria. O telegramă din Praga spune, că în noptea de 3 spre 4 Augustă inundarea a pricinuită pagube și stricăciuni enorme. Diarul „Bohemia“ n'a putut apărea fiindcă tipografia stă sub apă. În redacțiunea diarului „Prager Zeitung“ nu pôte intra personalul decât numai pe ferăstră, fiindcă tipografia și expediția e sub apă.

Schimbare de tergă. Ministrul de comerț a concesit comunei Gheorghio-Sân-Miclăuș din comit. Ciucului, ca tergul anual, ce se ține la 7 Septemvre n., de rândul acesta să se țină excepțională la 6 Septemvre n.

Victime ale focului. Cu ocașiunea focului din comuna Codă au ars și doi omeni, precum și mai multe vite.

Focul. În Fizeșu, comit. Solnoc-Dobăca, au ars 45 case împreună cu edificii economice și cu provisiunile de cereale. A ars și un copil. Focul a luat născere din jocul copiilor cu chibrite (aprinjore).

Podul peste Dunăre.

Cetimă în „Românul“ de Marți:

Eri s'a început punerea pilei (piciorului) dela podul de peste Dunăre și în partea despre Fetesc. Piciorul este de peste 50 metri, din cari 14 intră în

pământ; lățimea lui în toate părțile e aprăpe de 12 metri.

Modul cum se pună aceste picioare e vrednic d'a fi cunoscut de cetitorii noștri. Se ficsază două corăbii mari, peste care se face o punte. După aceea punte se lasă un tub în grosime ce-va mai mare decât a piciorului și printr'o presiune de aer împinge apa în toate părțile, astfel, că atunci când ajunge la pământ nu mai e nici o picătură de apă. După ficsarea acelu tub, se pună scări și lucrătorii intră ca să lucreze. Un om însă nu pôte sta în fundul apei decât 20, sau cel mult 30 minute. Când ese, el este frecat puțin pe corp, îl lasă să se odihnescă și să dormă cât-va timp și apoi erăș intră. Lucrătorul se plătesce cu minutul.

Stabilirea tubului odată făcută, inginerii Flachet și Herman, reprezentanți întreprinșitorilor au strâns pe lucrători și le-au împărțit de beutură. După aceea s'a servit un banchet la cari au luat parte inginerul de control al statului și mai mulți ingineri intr'adinsă veniți din Bucuresci.

Nu s'au ridicat toaste, decât în tîme, căci nu era un banchet oficial.

Literatură.

Geografiă pentru școlile medii lucrată pe baza planului ministerial mai nou după D. Laky de D. Făgărășanu și A. Băseanu, profesori. Tomul III. Asia, Africa, Australia și America. Preț 1 fl. broș. Brașov, editura lui H. Zeidner 1890. — Cu acestă volum se încheie manualul de geografiă preluat de d-nii D. Făgărășanu, Silv. Moldovan și A. Băseanu, care manual, aflându-se corăspundător, s'a introdus în mai multe din școlile noastre. Volumul III are 202 pagini și cuprinde, afară de descrierea continentelor numite în titlă, descrierea ținuturilor polare, precum și o privire asupra istoriei descoperirilor geografice.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta.)

Praga, 5 Septemvre. Miseria inundațiilor e mare. Locuitorilor din stradele închise li-se ducă mijlocele de luntri. Apa cresce. Pe la mezul nopții împușcături de alarmă anunțară o nouă crescere a apei și prin urmare mărirea pericolului.

Strigoniu, 5 Septemvre. Între primarele și între ministrul de culte s'a obținut deplină înțelegere: cestiunea botezurilor din căsătorii mixte s'a regulat.

DIVERSE.

Codonophonul e numele unui nou instrument, care va face senzațiune. El reprezintă sub forma unui dulap efectul sonor a două-deci și cinc de clopote mari. Două-deci și cinc de tuburi de metal, puse în vibrațiune prin ciocane, corăspundend cu clapele unui clavier, alcătușesc acest instrument tot atăt de puternic ca și nișe clopote mari închise în turla unei biserici. Tubul cel mai lung e de un metru 40, cel mai scurt de 60 centimetri și un tub greu de două chilograme produce sunetul unui clopot de 80 chilograme. Codonophonul va sluji când se va reprezenta din nou „Le Rêve“ la Opera din Paris.

Clubul fetelor de măriță. La Londra s'a constituit acum de curend un club al fetelor de măriță. Membre ale acestui club pot să fiă fete în vârstă de 17—30 ani. Fiă-care dintre fete capătă o listă, în care este însemnată numele fiăcălor de însurat, și scurte note despre caracterul lor, er pe o listă sunt înșirați șarlatanii, cari caută a face matrapazlicuri cu însurătorea, și bărbații cari au mania de a se căsători de mai multe ori, sau a ține mai multe femei.

Definiția ciudată a pianului. Japonesi, cari au cercetată întâia dată Europa, au trimis în patria lor o definiție de totă ciudată a pianului. — „Europeni“, scriu ei în raportele lor, „sciu să stăroacă dela un animal mare, cu patru picioare, nișe sunete de totă melodiōsă. Un bărbat, der mai de multe-ori o femeie, să așeză înaintea animalului și călcand pe coda mirăzaniei și lovindu-i dinții albi cu degetele, îl siliesc să cante cu voce forte plăcută.“

Mama prevădătoare. Nu de multă sosi în Orel, pentru a petrece cât-va timp, soția unui comerciant rus cu fiica sa și trase într'un hotel. Rugate să se înscrie în registrul străinilor, mama scrise după numele de familie următoarele: „soția unui comerciant din Dmitrowsk cu fiica sa nemăritată Sașa (19 ani de etate), 10,000 ruble țestre, păr blondă deschisă, năsuț timpit și gropșoare în cei doi obraji; defecte corporale, ori alte semne caracteristice n'are.

Un proces ciudat. Procesul pișcător pentru violarea făgădulei de căsătorie, intentat de miss Gladys Knowle d-lui Duncan Leslie, director al diarului „Matrimonial News“ din Londra preocupă actualmente lumea din capitala regatului unit. Pare astăzi, că satisfacțiunile obținute de miss Gladys — 10000 livre, pagube interese — riscă de a rămâne cu totul platonice. Pentru a scăpa de obligația platei, d. Duncan Leslie a pus persoana sa și toate bunurile în siguranță în Franța. Miss Gladys face demersuri pentru a obține un executor, ca să facă executoria în Franța judecata curții din Lewes. Der nu e sigură, că cererea ei va ajunge la vre-un rezultat de ore-ce legea francesă nu a admisă până aji, că violarea unei făgădueli de căsătorie să fiă o crimă, ce se pôte pedepsi, sau că pagube interese să fiă un pansament convenabil de aplicat inimei rănite a unei tinere fete trădate de logodnicul, sau amantul ei!

Voci din public.*)

Onorată Redacțiune! În Nr. 284 ală „Gazetei Transilvane“ din 21 Decemvre 1889 aji binevoit a aduce între varietăți o notiță despre crima săvârșită de frații noștri George și Toma Ilescu din Brașov față de soția lui Toma Ilescu. Namă ave nimic de observat decât în notița citată nu ar fi atinsă și acea împrejurare, că părinții noștri ar fi Țigan din Săcele. Fiă că s'a făcută acăsta din erore, fiă din nesciință, te rugăm d-le Redactor, să binevoșci a publica următorea adeverință oficială estradată din partea organelor competente, pentru de a se rectifică acea părere greșită.

Brașov, în Augustă 1890.

Maria Lebu născ. Ilie
Reveica Morar născ. Ilie.

Adeverință oficială!

Din partea subscrișului s'a constatat, precum Thoma Ilea născut în parochia Turcheșului din părinți români de religia gr. or., căsătorit totă aci, luand în legiuță căsătorie pe Ana, fca lui Vasile Constantin din Turcheșu, totă Români de religia gr. resărit., cari au locuit în comuna Turcheșului, ca omeni muncitori, până la adencă bătrânețe: avend copii, familia numărōsă, premenționatul Toma Ilea amăsurat conscrieri generale se vede a fi născut la anul 1805. Er legiuța lui soția Ana Ilea născută Vasile Constantină născută la an. 1813 cunoscută în comună de Români curăț gr. or. și de omeni onestă ca muncitori fără de nici un nume rău. Care adeverință pentru deplina-i valore se întăresce cu propria mea subscriere și apăsarea sigilului bisericesc.

Turcheșu, în 25 Iulie 1890.

Ioan Odor, par. sup.

Vidi: Primăria comunală.

Rusu Ion, Veres B. Istvan, notar. jude.

*) Pentru cele publicate sub acestă rubrică redacțiunea nu ia răspundere. Red.

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul pieței Brașovului din 5 Septembrie st. n. 1890.

Table with exchange rates for various currencies including Romanian, French, and German, and interest rates.

Cursul la bursa de Viena din 4 Septembrie st. n. 1890.

Table with stock market prices for various commodities like gold, silver, and bonds.

In allen Trafiken und Galanterie-Geschäften.

Advertisement for LE HOUBLON cigars, featuring a logo and text in German and French.

Poftiți și vă convingeți, că

este în adevărul cel mai escelent mijloc în contra tuturor insectelor, pentru că nimicesce cu putere și grabă surprinzătoare toate insectele supărătoare din rădăcină.

Să nu vă înșelați însă la cumpărare, ci să cereți „Zacherlinul“ veritabil în flacone cu numele „I. Zacherl.“

Niciodată însă să nu luați prafuri măsurate în hârtia seu imitațiuni de aceste prafuri.

In oră și ce casă însă să luați împreună cu „Zacherlinul“ și Aparatul imprăștiator de praf de Zacherlin cu 30 cr.

Acestu aparat economisește foarte mult din praf așa încât mărește întreținut cuprinsul flaconului.

- List of agents and distributors for Zacherlin's product in various cities like Brașov, Sibiu, and Cluj.

Se află de vânzare în Brașov la Domnii: I. L. & A. Hesshaimer, Emil Porr, etc.

In toate celelalte orașe ale Transilvaniei și la sate sunt depozite acolo unde sunt expuse placate de „Zacherlin“.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1890.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Brașov-Turda, and Sibiu-Copșa mică.